

Eksamen i Praksisforløb 2022

hos Sisters Hope

i Sisters Hope Home

af Josefine Stougaard Feldmann, studerende på Teater- og Performance studier

INDHOLDSFORTEGNELSE...

Forside ... 1

Indholdsfortegnelse ... 2

Indledning... 3

Min rygsæk... 3

Kort redegørelse om Sisters Hope ... 3

Manifestation infinity & Sisters Hope Home... 4

Hallberg som leder ... 5

Episode 1# Hvad blev der af Game of Thrones?... 5

Delkonklusion ... 8

Episode 2# Mit dejlige lille kunstnerego ... 8

Delkonklusion ... 11

Konklusion ... 11

Perspektivering ... 11

Litteraturliste ... 12

INDLEDNING

Jeg har i mit praksisforløb været tilknyttet performancegruppen Sisters Hope, styret af Gry Worre Hallberg som kunstnerisk leder og Nikolaj Friis Rasmussen som administrerende leder. I de første to uger af forløbet var jeg en del af forberedelsen (*house preparation*) til *Manifestation Infinity* og i følgende to uger tog jeg del i manifestationen. Manifestationen og forberedelserne foregik i det femårige projekt *Sisters Hope Home*.

I denne opgave vil jeg kigge nærmere på hvordan organisationens aktivistiske projekt om et *sanseligt samfund, forbundethed* og *en økologisk praksis*, kan spejles i Hallbergs lederstil. Jeg vil dertil benytte bogen *Mod til det uperfekte* af Klaus Harries og Henriette List og anvende teorien om *den sårbare leder*. Derudover anvender jeg teori om anerkendelse og lederens position fra *Kreativ procesledelse* af Mille Obel Høier samt baggrund for organisationens praksis og målsætning fra Hallbergs Ph.d.-afhandling *Sensuous Society*.

MIN RYGSÆK

Med henblik på denne opgaves fokus har jeg været opmærksom på processuelle strategier og de forskellige positioner/roller indenfor processer. Herfra har jeg kunnet hente inspiration fra egne erfaringer i vores procesfag, hvor jeg bl.a. selv oplevede at blive tildelt en instruktørrolle men også tog del i en ligestillet devisingproces, noget der gjorde mig nysgerrig på hierarkiske foranstaltninger og personlig positionering i arbejdet med teater og performance.

KORT REDEGØRELSE OM SISTERS HOPE

Sisters Hope beskriver sig som værende en performancegruppe, der arbejder i et krydsfelt mellem performancekunst, uddannelsesudvikling, pædagogik, forskning og aktivisme. Gruppen søger et paradigmeskifte hvor kunsten og det æstetiske skal hjælpe samfundet opstå fra et postøkonomisk perspektiv, og ud af den økologiske krise, vi står overfor.¹ Hallberg har gennem sin praksis udforsket det sanselige og poetiske, hvad dette kan skabe for individet, for mennesker imellem og for menneskets relation til alt andet der eksistere – en økologisk og bæredygtig væren i verden.

¹ <http://sistershope.dk/about/>

“A temporary space in which the dominating societal control mechanism can be escaped and new modes of being and being together can be explored based on and activated the sensuous and poetic aspect of our being.”²

Det er tydeligt at Hallberg mener at kunsten er stedet at udforske disse potentialer og udvikle bæredygtige måder at relatere til verden på. Den økologiske praksis er baseret med henblik på at forstå sig på forskellen på alle levende systemer.⁴ Den er også til for at vi som art kan komme forbi vores ”isolated and oppressed singularities that are just turning in circles”, frigøre os selv, frigøre hinanden og altså arbejde os frem mod disse bæredygtige samfundsstrukturer som udover at frigøre os også skal redde os ud af den miljømæssige krise, vi står overfor.

... *Manifestation Infinity & Sisters Hope Home*

Manifestation Infinity var den anden manifestation i huset Sisters Hope Home. Under manifestationer bebor performerne huset hvori de kunstneriske undersøgelser og performances udfolder sig. Når *The Inhabitants*⁵ ankommer til porten ved huset, bliver de ført igennem en række indledende og indhyllende stadier hvori de bl.a. overgiver mobiltelefon, ur og andet de ikke behøver i huset. De bliver herefter i huset i 22 timer, spiser, sover og oplever forskellige *sessions*⁶.

² Hallberg, Gry Worre, *Sensuous Society, Carving the Path Towards a Sustainable Future through Aesthetic Inhabitation Stimulating Ecologic Interconnectedness* (University of Copenhagen: Department of Arts and Cultural Studies, 2021), 46

³ <http://sensuous.dk/category/blog/sensuous-society/page/13/>, 14-08-2022

⁴ Hallberg, *Sensuous*, 91

⁵ *Inhabitants* er termen brugt for publikum i huset og refererer til at man som publikum bebor installationen.

⁶ *Sessions* er termen for små performances udført af performerne. De varer hver især ca. en time.

Hjemmet er som tidligere nævnt et femårigt projekt med løbende manifestationer og kunstneriske processer. Det indeholder et strengt regelsæt i sin frigørelsesproces. Som nævnt er der ingen mobilkontakt, der er heller ingen mærker på tøjet, alt er ”debranded” for at hjælpe den sanselige oplevelse frem og man bruger ikke sit ”rigtige” navn, men finder frem til et nyt gennem en øvelse. Derudover er der sproglige forskelle i huset. Hovedsageligt er det talsystemet som dominerer, da alle tal har fået nye navne. Disse er blot nogle af de tydeligste regler, men der er flere, alle med formål i at bakke op om universet og indhulle deltagere, performere og besøgende kunstnere i den sanselige, poetiske interaktion med verden.

HALLBERG SOM LEDEDER

Til opgavens formål vil jeg tage udgangspunkt i to episoder, der forløb sig under min praksis. Den første forekom under *test-run* (en form for generalprøve) og den anden under selve manifestationen. Den første var en tale Hallberg holdt ved middagsbordet under test-run og den anden en jeg selv oplevede som performer, hvori jeg modtog vejledning fra Hallberg. Opgavens største udfordring er dermed også at bevare en form for objektivitet og distance til min analyse. Både grundet Sisters Hopes arbejde med immersive metoder, altså min egen ”indhyllelse” i universet, og selvfølgelig også pga. udfordringen i at distancere sig til subjektiv oplevelse.

EPISODE #1 – Hvad blev der af Game of Thrones?

Under vores test-run holdt Hallberg en tale. Hun rejste sig ved aftensmaden og læste noget op, der lød som et digt om Sisters Hope. Under talen kunne jeg ikke lade være med at lægge mærke til hvor nervøs, hun virkede. Hendes stemme rystede og knækkede over et par gange. Da talen var slut satte hun sig ned og jeg så hvordan papiret, rystede markant i hendes hænder.

Denne episode bevægede mig meget. Både fordi det var smukt, det hun sagde, men også fordi jeg fornemmede mennesket bag lederen. Hallberg havde flere gange under house preparation fortalt hvor introvert, hun mener, hun er og forklaret lidt om sine egne forudsætninger i det sociale. Alligevel valgte hun at konfrontere sin introverte natur samt udfordrer sin position som leder.

I *Mod til det uperfekte* beskrives det, hvordan en gængs opfattelse af udfordringer i arbejdslivet er blevet tilgået med en indstilling om at ”komme over på den anden side”. At man i mødet med det

komplerede og komplekse har haft en indstilling om at man kan overkomme det hele ved at arbejde sig igennem det og dermed glæde sig til en dag at *"læne sig tilbage i lænestolen og mentalt se tilbage på sit skaberværk og frem mod en ukompliceret fremtid."*⁷. Denne tilgang hænger ifølge Harries og List også sammen med billedet, de giver af lederen som en general på en høj hest, der ved det hele, sætter kursen og aldrig tvivler. Billedet stilles overfor et om Klods Hans (den sårbare leder), der møder prinsessen, der hvor hun er – den menneskelig, jordbundne tilgang, med en leder, der er ærlig om eget ståsted og vha. en original og kreativ tankegang finder vejen til slottet.⁸

I situationen ved middagsbordet mener jeg dermed, det er spændende at overveje Hallbergs muligheder samt at tænke over hendes overvejelser ved at holde talen. Talen følte naturligvis som et "startsskud", en form for rituel overgang. Men hun havde allerede forinden the inhabitants ankomst holdt en lille kamptale for os performere, sagt at hun glædede sig og at hun stolede på os. Hun havde altså affyret dette startsskud.

Så hvad fortæller denne episode, hvis vi tænker på hende som det den sårbare leder gerne vil ses som – et menneske?

Vi havde som performere i to uger gået og forberedt os på at skulle indgå i den sanselige, poetiske verden, facilitere rum for the inhabitants og blotte os selv som performere men også som individer. Man kan argumentere for at Hallberg valgte at stille sig i vores sted. På trods af at hun rystede på hånden og knækkede i stemmen. Eller måske pga. det. Havde Hallberg været en Danica Curcic som performer og leveret digtet med en overlegen kunnen og betagende tilstedeværelse, havde dette måske haft en "negativ" effekt på hendes performerers nerver. Sisters Hope Home er et sted, der er spækket med regler, spækket med fremmede måder at gøre ting på, et sted hvor man ofte kommer til at fejle fordi alting er anderledes. Brugte Hallberg sig selv som objekt for at demonstrere at Sisters Hope Home er et sted med plads til at fejle, ryste på hænderne og gøre noget der er svært?

⁷ Harries, Klaus, Henriette List. *Mod til det uperfekte: om sårbar strategi i ledelse*. (Mobilize Strategy Consulting), 23

⁸ Harries & List, *Uperfekte*, 18

Og hvad er det for en risiko, der følger med beslutningen om at gøre noget der er udfordrende, noget man ikke er perfekt til i en lederstilling? Ikke bare italesætte at man har fejlet eller indeholder ”fejl”, men decideret at fremtvinge egne ”svagheder”. Måske er det præcis den risiko, man er nødt til at løbe.

I Kreativ Procesledelse lægger Høier vægt på anerkendelse og tillid lig Harries og List. Hun kommer med pointen om at rummet skal være rart at være i for, at alle tør åbne sig op. Hun gør også brug af begrebet *dobbeltposition* når det kommer til en procesleder. I denne forklares det hvordan man som leder let kan blive positioneret i en formel magtposition og at dette kan skabe utryghed for andre.¹⁰ Ifølge denne teori kan der dermed være en styrke i at ”depositionere” sig selv. Kaste sig selv af tronen og sætte sig i øjenhøjde med sine soldater. Der kan med denne strategi uden tvivl være risici, nogen som opfatter det som udelukkende svaghed, nogen der mister troen på en organisation, der mangler den arketypiske leder. Jeg kommer her til at tænke på Sisters Hopes tro på langvarende processer og på hvad tillid betyder for disse. Måske er Hallberg i gang med en langvarig proces med sig selv som objekt.

⁹ <http://sistershope.dk/sisters-sensuous-sharing-the-manifest-at-smk/>, 14-08-22

¹⁰ Høier, Mille Obel, Lone Hersted & Lousie Lausten. *Kreativ Procesledelse: Nye veje til bedre praksis*. (Denmark: Dansk psykologisk forlag, 2011), 62

Delkonklusion

Det er jo ikke små sager Hallberg giver sig i kast med. Hun vil ændre verden. Og måske er hun klar over at hun ikke kan ændre den alene eller på distance. ”Hvis man som leder ønsker at lave forpligtende relationer, hvori der kan opstå tillid må man række ud og hermed give en gave ved at vise sig sårbar...”¹¹

Det nytter altså ikke noget at have et værdisæt, der taler om at vi alle er forbundne, at der er plads til alle og hele eksistensens nuancer i det optimale samfund, imens man bevarer en ide lederen, der troner højt over sine ansatte, har svaret på alt og kan alt. Måske må man som leder gøre sig selv til det aktivistiske projekt, man tror på – i dette tilfælde en gennemsyrende, indhyllede, allestedsnærværende og hyper inkluderende tro overbevisning. Alt dette må altså indgå i måden at tilgå arbejdet, relationerne, det subjektive og eksistensen.

EPISODE #2 – mit dejlige lille ego

Som performer havde jeg de første tre cyklusser¹² i køkkenet og i initieringsfasen. Mine opgaver var at lave mad og udføre initieringsritualet når the inhabitants ankom. Ritualet var en håndvask og *eyegazing*. Dette betød at jeg i de først tre cyklusser ikke udførte egne sessions. Den fjerde cyklus blev derfor udfordrende. Jeg var nervøs og havde ikke lyst til at tage afsked med de to roller, som jeg befandt mig godt og trygt i. Derudover havde jeg en forventning om at skulle give en fuldstændig uovertruffen oplevelse til de inhabtants, jeg ville blive tildelt.

Min session endte ikke med at gå som jeg havde håbet på og jeg bebrejdede mig selv enormt meget. Jeg mente, det var noget kludret noget, jeg havde fundet på og oplevede ikke en (i mine øjne) tilstrækkelig grad af resonans imellem mig og de tilstedeværende.

Efter oplevelsen talte jeg lavmeldt med en anden performer i køkkenet, jeg græd lidt og Hallberg kom ind og overså denne samtale. Et par minutter senere fik hun fat i mig og spurgte hvad der var galt. Jeg svarede, jeg var skuffet over min session, hun spurgte hvorfor, men jeg var så oprørt at jeg sagde jeg ikke kunne tale om det, i det givne øjeblik. Det accepterede hun.

Næste dag, skulle jeg igen lave en session, Hallberg greb fat i mig før morgenmaden og sagde at hun gerne ville snakke med mig på sit kontor efter morgenmaden.

¹¹ Harries & List, *Uperfekte*, 41

¹² En cyklus er fra en gruppe inhabitants ankommer og til de er blevet afskediget.

Under samtalen spurgte hun ind til, hvad der skete inde i mig. Jeg var noget nær et panikanfald og græd enormt meget.

I samtalen forklarede jeg til Hallberg, at jeg er særligt sensitiv og uddybede andre oplysninger vedr. personlige konflikter. Hallberg valgte i samtalen at inddrage sig selv som privatperson, sammenligne os og fortsat lytte til hvad jeg gav udtryk for.

Som afslutning på samtalen fortalte hun at hun synes jeg skulle lave en session, hvor jeg vaskede folks hænder i en time. Ikke mere. Hun sagde ”*du elsker at lave initieringsritualet og så er du sikkert rigtig god til det.*” Jeg græd og græd og hun instruerede mig i bare at græde under hele performancen hvis jeg ikke kunne andet, i at slippe forventninger og bare vaske personens hænder i en time, alt andet var ligegyldigt, jeg kunne være lige der, hvor jeg var i mine følelser.

”*isolated and oppressed singularities that are just turning in circles*” citerede jeg tidligere i opgaven fra *Sensuous Society*, i en tese om at frigøre os fra denne separation fra hinanden og genforstå vores indbyrdes forbundethed. Hallberg nævner med reference til *The Three Ecologies* af Félix Guatarri tre former for økologier; den miljømæssige, den sociale og den mentale. Tesen laver en cirkulær logik, som minder meget om et økosystem sjovt nok; den miljømæssige økologi er skabt af menneskets mentale økologi som formes i den sociale økologi gennem et økologisk sind og menneskets handlinger og praksisser. ¹³

¹³ Hallberg, *Sensuous*, 91

For at et kollektivs arbejde kan fungere, må individet dermed have et bæredygtig sindelag. Det bæredygtige sindelag er skabt af det kollektive og sociale nu og påvirkes vice versa af den miljømæssige økologi. Det har derfor med denne fundamentale overbevisning været nødvendigt for Hallberg at jeg som individ fik genetableret troen på mig selv og tilliden til mit miljø. Hvad gjorde hun?

- hun anerkendte min situation
- hun satte sig i øjenhøjde med mig
- hun valgte en retning for mig, forankret i en positiv oplevelse

Anerkendelsen som første trin var nødvendig. Jeg følte, jeg havde fejlet og var ude af kontrol over egne følelser. Hallberg lyttede til mig ved først at acceptere, at jeg havde brug for plads da hun fandt mig første gang, men ledte mig til at finde en løsning sammen morgenen efter. At lade konfrontationen med følelserne vente til dagen efter ser jeg også som en jordbundethed, en formåen i et stikke en finger i jorden.

Derefter anerkendte hun min følelsesmæssige tilstand, ved at være der med mig, hun var ikke bange for at se mine tårer og hun trådte ind i dem ved at sammenligne os som mennesker og overordnet sig *”jeg kender det godt, jeg indeholder også voldsomme følelser”*.

Som andet punkt menneskeliggjorde hun sig selv og gav mig dermed rum til at rumme mine egne følelser gennem en normalisering af dem.

Til slut beviste hun sig som en sårbar leder og ikke det som Harries og List karakteriserer som *en skrøbelig leder*, da hun med sin sårbarhed stadig formåede at træffe en beslutning for mig og dirigere mig i rigtige retning. Dette valgte hun at gøre ved at anvende en positiv oplevelse som springbræt for at overkomme de komplekse følelser. Denne sidste detalje er også et greb nævnt af Høier, som værende en god måde at møde arbejdslivet og medarbejdere på. Høier forklarer hvordan vi i samfundet har tendens til at fokusere på negative tal i stedet for at fokuserer på hvad man gør godt. Fokusset på de positive sider skulle være med til at styrke arbejdet og hjælp til at overkomme udfordringer.¹⁴

¹⁴ Høier, *Kreativ*, 322-323

Delkonklusion

Ifølge min analyse, som selvfølgelig er udfordret af egen involvering deri, lader det til at Hallberg har arbejdet med stor bevidsthed i sine intentioner. Hendes måde at tilgå det svære viser ifølge denne tekst integritet overfor organisationens værdier og målsætninger, flere lighedstegn med Harries og Lists teori om den sårbare leder samt en anerkendende og positivt orienteret tilgang til lederskabet.

KONKLUSION

Med Gry Worre Hallberg var det nærmest et chok at opleve et menneske, der arbejder med så stor integritet som hende. Hendes projekt kan ses som værende enormt højtravende, hyper idealistisk og grundrevolutionerende. I arbejdet med min analyse har jeg ikke set grund til at tvivle på Hallbergs personlige investering i organisationen og organisationens afsæt. Den sårbare lederstil er tydelig at se demonstreret i hendes omgang med arbejdet, hun anvender teori på egen krop, i egne handlinger, hun er anerkendende, er fleksibel og åben, jordbunden, men først og fremmest bevidst. Og er det ikke bevidsthed klodens krop mangler? Vi mangler? Bevidsthed om vores egen forbundethed, vores egen effekt på andre, på ikke menneskelige instanser og på os selv.

PERSPEKTIVERING

Jeg sidder i skrivende stund og forsøger at finde et mere kritisk perspektiv på min undersøgelse, men det er meget, meget svært. Vi er dannet i at have et kritisk syn på verden, kulturer er for ofte blevet forført og det er med denne indgang til verden enormt vanskeligt virkelig at tro på og hengive sig til noget. Men jeg tror virkelig på Hallbergs projekt. Jeg er sikker på vi om 100 år vil kunne se sprækkerne i fundamentet på Sisters Hope, måske kan jeg allerede ane dem om et par år. Men som tingene er nu og med den bevidsthed jeg er nået til, lægger jeg mig fladt ned og erklærer min tro på det sanselige samfund.

LITTERATURLISTE:

Hallberg, Worre Gry. *Sensuous Society: Carving the Path Towards a Sustainable Future through Aesthetic Inhabitation Stimulating Ecologic Interconnectedness*. University of Copenhagen: Department of Arts and Cultural Studies, 2021 . 55-93 = 89 ns

Harries, Klaus, Henriette List. *Mod til det uperfekte: om sårbar strategi i ledelse*. Mobilize Strategy Consulting. <https://usercontent.one/wp/www.ledelsesalmanakken.dk/wp-content/uploads/2020/04/Mod-til-det-uperfekte.pdf>, 12/8-2022. 1-59 = 90 ns

Høier, Mille Obel, Lone Hersted & Lousie Lausten. *Kreativ Procesledning: Nye veje til bedre praksis*. Denmark: Dansk psykologisk forlag, 2011. 319-331 = 50 ns

Machon, Josephine. *Immersive Theatre: Intimacy and Immediacy in Contemporary Performance*. Red Globe Press, 2013. 21-35 = 29 ns.

Werner, Marie-Louise. "Et anker i virkelighed." *Peripeti* 26 (2017): 153-164 = 31 ns

Podcast:

Frank, Lone. "Det gamle testamente stinker" i "24 spørgsmål til professoren". *Weekendavisen*, 14. august 2022. 9 ns.

298 ns.

Billeder:

Forside: <http://sistershope.dk/sisters-hope-home/>, <http://sistershope.dk/sisters-hope-home/>,
11.08.2022

Side 3: <http://sensuous.dk/category/blog/sensuous-society/page/13/>, 14.08.2022

Side 7: <http://sistershope.dk/sisters-sensuous-sharing-the-manifest-at-smk/>, 14.08.2022

Side 10: <http://sistershope.dk/wp-content/uploads/2011/10/SistersSea-SistersHope.jpg>, 14.08.2022